

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

23.11.2010

B7-0674/2010

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Ukraina

Adina-Ioana Vălean, Siiri Oviir, Johannes Cornelis van Baalen, Jelko Kacin, Marielle De Sarnez
fraktsiooni ALDE nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Ukraina kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina kohta;
 - võttes arvesse 22. novembril 2010. aastal Brüsselis toimunud ELi ja Ukraina tippkohtumisel vastu võetud ühisavaldust;
 - võttes arvesse 4.–5. novembril 2010. aastal Kiievis ja Odessas toimunud ELi ja Ukraina parlamentaarse koostöökomisjoni 15. kohtumise lõppavaldust ja soovitusi;
 - võttes arvesse 31. oktoobril 2010 toimunud kohalikel ja piirkondlikel valimistel vaatlejatena osalenud ELi ja Ukraina parlamentaarse koostöökomitee liikmetest koosneva Euroopa Parlamendi delegatsiooni aruannet;
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 5. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni 1755 demokraatlike institutsioonide toimimise kohta Ukrainas;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16. septembri 2010. aasta järeldusi Ukraina kohta;
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee järelevalvekomisjoni aruannet, mis võeti vastu 9. septembril 2010. aastal;
 - võttes arvesse muudetud valimisseadustikku, mille Ukraina parlament võttis vastu 2010. aasta augustis;
 - võttes arvesse 7. mail 2009. aastal Prahas käivitatud idapartnerlust käsitlevat ühisavaldust;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ukraina vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1. märtsil 1998, ning partnerlus- ja koostöölepingut asendava assotsiatsioonilepingu üle peetavaid läbirääkimisi;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Ukraina on ELi jaoks strateegilise tähtsusega Euroopa riik; arvestades, et Ukraina suurus, loodusvarad, rahvastik ja geograafiline asukoht annavad talle Euroopas ainulaadse seisundi ning muudavad ta oluliseks tegutsejaks selles piirkonnas, ja arvestades, et Ukraina roll energiakandjate transiidis on Euroopa Liidu energiapuudulikkuse seisukohast väga tähtis;
- B. arvestades, et nii Ukraina president Viktor Janukovitš kui ka Ukraina parlament (Ülemraada) on kinnitanud Ukraina kindlat soovi ühineda Euroopa Liiduga;
- C. arvestades, et on esitatud süüdistusi selle kohta, et demokraatlikke vabadusi, näiteks kogunemis-, sõna- ja ajakirjandusvabadust, on viimastel kuudel piirama hakatud;

arvestades, et korrupsioon on endiselt laialt levinud ja süstemaatiline;

- D. arvestades, et presidendivalimiste järel on ilmnenu d üha murettekitavamaid märke demokraatia ja pluralismi nõrgenemise kohta, mida tõendavad eeskätt mõnede valitsusväliste organisatsioonide kohtlemine ja ajakirjanike kaebused, et väljaannete toimetajad või omanikud avaldavad survet teatavate sündmuste kajastamiseks või kajastamata jätmiseks, samuti Ukraina julgeolekuteenistuse aktiivsem ja poliitiliste motiividega tegevus ning haldus- ja kohtusüsteemi ressursside väärkasutus poliitilistel eesmärkidel;
- E. arvestades, et OSCE esindaja ajakirjandusvabaduse küsimustes märkis 13. oktoobril 2010, et Ukraina on saavutanud heal tasemel ajakirjandusvabaduse, kuid peab selle kaitsmiseks kiiresti meetmeid võtma, ning kutsus Ukraina valitsust üles hoiduma kõikidest katsetest mõjutada või tsenseerida meedia sisu, järgima rahvusvahelisi ajakirjandusvabaduse norme ja OSCE ajakirjandusvabaduse raames võetud kohustusi,
- F. arvestades, et Ukraina konstitutsioonikohtu 1. oktoobri 2010. aasta otsusega taastati presidentaalne valitsemisüsteem; arvestades, et demokraatliku, tulemusliku ja jätkusuutliku järelevalve ja võimude tasakaalu süsteemi rajamine peaks olema jätkuvalt prioriteet ning süsteemi loomisprotsess peaks olema avatud, kaasav ja juurdepääsetav Ukraina kõikide poliitiliste parteide ja osalejate jaoks;
- G. arvestades, et paljud rahvusvahelised osalejad ja kodanikuühiskonna organisatsioonid kritiseerisid 31. oktoobril 2010 toimunud Ukraina kohalike ja piirkondlike valimiste korraldust ja läbiviimist;
- H. arvestades, et Ukraina ametiasutused on ellu viinud palju olulisi reforme, sealhulgas gaasisektori reform, ja Ukraina on alla kirjutanud energiaühenduse asutamislepingu ühinemisprotokollile;
- I. arvestades, et 22. novembril 2010 Brüsselis toimunud ELi ja Ukraina 14. tippkohtumine andis täiendava panuse kahepoolse koostöö edenemisse, sest lepiti kokku viisavabastuse tegevuskavas ja kirjutati alla praeguse partnerlus- ja koostöölepingu protokollile, mis annab Ukrainale võimaluse osaleda ELi programmides,
1. rõhutab, et Ukrainal on tihedad ajaloolised, kultuurilised ja majanduslikud sidemed Euroopa Liiduga ning ta on ELi tähtsamaid partnereid Ida-Euroopas ja mõjutab märkimisväärselt kogu kontinendi julgeolekut, stabiilsust ning heaolu;
 2. tuletab meelde, et ELi ja Ukraina suhted põhinevad ühistel väärtustel ja ühisel ajalool ning et EL on tunnustanud Ukraina püüdusi seoses Euroopa Liiduga ja suhtunud positiivselt tema Euroopa valikusse; märgib, et ELi ja Ukraina suhete sügavuse määrab reformide rakendamine ühiste väärtuste edasine tugevdamine;
 3. võtab teadmiseks hiljutised põhiseadusega seotud sündmused Ukrainas; palub Ukraina ametiasutustel tagada, et praegu läbiviidav põhiseaduslik reform kulgeks kaasavamalt ja ulatuslikumalt ning tihedas koostöös Euroopa Nõukogu komisjoniga „Demokraatia õiguse kaudu” (Veneetsia komisjon);

4. rõhutab, et koostöö Veneetsia komisjoniga on hädavajalik tagamaks, et praegu arutlusel olevad seadusandlikud reformipaketid oleksid Euroopa normide ja väärtustega täielikult kooskõlas; kutsub üles kõiki asjaomaseid poliitilisi sidusrühmi, sealhulgas valitsust ja opositsiooni, selles protsessis osalema;
5. tunneb heameelt tähtsate reformide üle, mida Ukraina on ellu viinud eelkõige majanduses; tunnustab Rahvusvahelise Valuutafondiga sõlmitud kokkulepet Ukrainale valmisoleku laenu andmiseks makromajandusliku stabiilsuse programmi alusel;
6. väljendab muret selle üle, et üha rohkem tuleb usaldusväärseid teateid selle kohta, et rikutakse põhiõigusi ja –vabadusi; kutsub ametivõime üles uurima põhjalikult kõiki teateid õiguste ja vabaduste rikkumiste kohta, esitama toimepanijatele süüdistus ning heastama tuvastatud eksimused;
7. soovib Ukraina ametiasutustel tungivalt uurida Ukraina julgeolekuteenistuse (SBU) rolli ja selle ilmset sekkumist riigi sisepoliitikasse; on seisukohal, et julgeolekuteenistuste seadus ja eriti sätted, mis annavad SBU-le õiguse läbi viia tavapäraseid uurimisi kriminaalasjades, tuleks põhjalikult läbi vaadata, et viia need täielikku vastavusse Euroopa normidega; on mures SBU juhi Horoškovski huvide konflikti pärast, sest ta on ka kõrgema kohtunõukogu liige ja mõjuvõimas ärikeses Ukrainas, kelle finantsvarad avaldavad suurt mõju avalikule sektorile;
8. on pettunud selles, et demokraatlikele vabadustele ja kohustustele on Ukrainas saanud tugeva tagasilöögi, mille tõenduseks on 31. oktoobril 2010 toimunud kohalikud ja piirkondlikud valimised; kutsub ametiasutuse üles kontrollima arvukaid kaebusi erapoolikute valimiskomisjonide, piirkondlike valimiskomisjonide poolt kandidaatide valikulise registreerimise, opositsiooni kandidaatide ja toetajate hirmutamise ning valimissaladuse ebapiisava järelevalve kohta;
9. toetab vajadust valimiste raamistiku parandamiseks ja leiab innustust tööst, mis on tehtud koostöös ELi–OSCE ekspertidega uue valimiseseaduse eelnõu ettevalmistamisel; rõhutab, et valimisprotsessi läbipaistvus nõuab õigusliku raamistiku selgust; kutsub Ukraina ametivõime üles tagama, et see õigusakt oleks lõplikult vormistatud aegsasti enne 2012. aasta parlamendivalimisi;
10. tunneb heameelt Ukraina viisanõude kaotamise tegevuskava üle, mis lepiti kokku ELi ja Ukraina 14. tippkohtumisel 22. novembril 2010. aastal; on seisukohal, et tegevuskava on praktiline vahend oluliste reformide edendamiseks asjaomastes valdkondades, eelkõige õigusriigi põhimõtte tugevdamise ja põhivabaduste austamise osas, ja on otsustava tähtsusega viisanõude kaotamise kriteeriumite täitmiseks; kutsub Euroopa Komisjoni üles aitama Ukraina ametivõime nende jõupingutustes viisanõude kaotamise poole liikumisel;
11. tunneb heameelt kehtiva partnerlus- ja koostöölepingu protokolliga allkirjastamise üle, mis võimaldab Ukrainal osaleda ELi programmides niisugustes valdkondades nagu majandus ja ettevõtlus, energia ja teave, kommunikatsioon ja tehnoloogia;
12. tunneb heameelt ELi ja Ukraina assotsieerimislepingu läbirääkimisprotsessis saavutatud edu üle, eriti selles osas, mis puudutab põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna (DCFTA) aspekte; märgib, et assotsieerimislepingu läbirääkimiste finaliseerimine sõltub

Ukraina suutlikkusest ja valmisolekust tagada oma õigus- ja haldusnormide lähendamine Euroopa Liidu normidele; hoiatab läbirääkimistel kokku lepitud kohustustest võimaliku taganemise eest kaubanduse ja energia valdkonnas;

13. on mures ettevõtluskliima halvenemise pärast Ukrainas: korrupsioon, läbipaistmatud maksu- ja tollisüsteemid, sõltumatute kohtute ja usaldusväärse õigusliku keskkonna puudumine ning oligarhide huvide domineerimine mitmes ettevõtlussektoris tähendavad Ukrainale kaotatud võimalust ja ehitavad tõkke ELi ja Ukraina ärisuhete tugevdamise ette;
14. on mures hiljutiste sündmuste pärast, mis võivad kahjustada ajakirjandusvabadust ja pluralismi; kutsub ametivõime üles võtma kõik vajalikud meetmed, et kaitsta neid demokraatliku ühiskonna nurgakive, ning hoiduma igasugustest katsetest kontrollida otseselt või kaudselt riikliku meedia esitatavat teavet; rõhutab tungivat vajadust uuendada meediasektorit reguleerivaid seadusi ja tunneb seetõttu heameelt hiljutise ettepaneku üle luua Ukrainas avalik-õiguslik ringhääling; tunneb samuti heameelt Ukraina ametivõimude avaliku kinnituse üle, et avalik-õigusliku ringhäälingu rajamiseks vajalik õigusraamistik luuakse aasta lõpuks; palub ametivõimudel tagada, et kohtumenetlused ei viiks ringhäälingusageduste valikulise tühistamiseni, ning vaadata läbi kõik otsused või ametisemääramised, mis võivad kaasa tuua huvide konflikti;
15. kutsub Ukraina valitsust üles viima ajakirjandusvabadust puudutavad õigusaktid vastavusse OSCE normidega, kuna otsustav tegutsemine selles vallas tugevdaks Ukraina kandidatuuri OSCE esimehe kohale;
16. kutsub Ukraina ametiasutusi üles tõhustama korrupsioonivastast võitlust ja loodab sellega seoses positiivse poliitilise retoorika vastavusse viimist otsustava tegevusega korrupsioonivastases võitluses kõikidel tasanditel; on heidutatud asjaolust, et Ülemraadas kiideti heaks uue riigihangete seaduse muudatused, mille alusel Ukrainas toimuvate jalgpalli 2012. aasta Euroopa meistrivõistluste tarvis korraldatavad kaupade, tööde ja teenuste hanked ei kuulu seaduse reguleerimisalasse;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, Ukraina presidendile, valitsusele ja parlamendile ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele ja OSCE Parlamentaarsele Assambleele.